

వాల్మీకి రామాయణం

అయోధ్యకాండ

66. షట్షష్ఠమః సర్గః - తైలద్రోణ్యభిశయనమ్

|| తైలద్రోణ్యభిశయనమ్ ||

తమగ్నిమివ సంశాంతమంబు హీనమివార్ణవమ్ |

హతప్రభమివదిత్యం స్వర్గస్థం ప్రేక్ష్య పార్థివమ్ || 1 ||

కౌసల్యా బాష్పపూర్ణాక్షీ వివిధం శోకకల్పితా |

ఉపగృహ్య శిరః రాజ్ఞః కైకేయీం ప్రత్యభాషత || 2 ||

సకామా భవ కైకేయి భుంక్ష్వ రాజ్యమకణ్ణకమ్ |

త్యక్త్వా రాజానమేకాగ్రా నృశంసే దుష్టచారిణి || 3 ||

విహాయ మాం గతః రామః భర్తా చ స్వర్గతః మమ |

విపథే సార్థహీనేవ నాహం జీవితముత్సహే || 4 ||

భర్తారం తం పరిత్యజ్య కా స్త్రీ దైవతమాత్మనః |

ఇచ్ఛేజ్జీవితమున్యత్ర కైకేయాస్త్యుక్తధర్మణః || 5 ||

న లుభో బుధ్యతే దోషాన్ కింపాకమివ భక్తయన్ |

కుజ్ఞానిమిత్తం కైకేయా రాఘవాణాం కులం హతమ్ || 6 ||

అనియోగే నియుక్తేన రాజ్ఞా రామం వివాసితమ్ |

సభార్యం జనకః శ్రుత్వా పరితప్పుత్యహం యథా || 7 ||

స మామనాథాం విధవాం నాద్య జానాతి ధార్మికః |

రామః కమలపత్రాక్షో జీవనాశమితః గతః || 8 ||

విదేహరాజస్య సుతా తథా సీతా తపస్వినీ |

దుఃఖస్యానుచితా దుఃఖం వనే పర్యుద్విజిష్యతి || 9 ||

నదతాం భీమఘోషాణాం నిశాసు మృగపక్షిణామ్ |

నిశమ్య నూనం సంతస్తా రాఘవం సంశ్రయిష్యతి || 10 ||

వృద్ధశ్చైవాల్ప పుత్రశ్చ వైదేహీమనిచింతయన్ |

సోఽపి శోకసమావిష్టర్షను త్యక్ష్వతి జీవితమ్ || 11 ||

సాఽహమద్వైవ దిష్టాంతం గమిష్యామి పతివ్రతా |

ఇదం శరీరమాలింగ్య ప్రవేక్ష్యామి హుతాశనమ్ || 12 ||

తాం తతః సంపరిష్యజ్య విలపంతం తపస్వినీమ్ |

వ్యపనిన్యః సుదుష్టోర్తాం కౌసల్యాం వ్యావహారికాః || 13 || [వ్యపనీయ]

వాల్మీకి రామాయణం

అయోధ్యకాండ

66. షట్షతమః సర్గః - తైలద్రోణ్యభిశయనమ్

తైలద్రోణ్యమథామాత్యాః సంవేశ్య జగతీపతిమ్ |
 రాజ్ఞః సర్వాణ్యథాదిష్టాశ్చక్రుః కర్మాణ్యనంతరమ్ || 14 ||
 న తు సజ్కలనం రాజ్ఞో వినా పుత్రేణ మంత్రిణః |
 సర్వజ్ఞాః కర్తుమీషుస్తే తతః రక్షంతి భూమిపమ్ || 15 ||
 తైలద్రోణ్యం తు సచివైః శాయితం తం నరాభిపమ్ |
 హా మృతోఽయమితి జ్ఞాత్వా స్త్రియస్తాః పర్యదేవయన్ || 16 ||
 బాహూనుద్యమ్య కృపణా నేత్రప్రస్తవణైః ముఖైః |
 రుదంత్యః శోకసంతప్తాః కృపణం పర్యదేవయన్ || 17 ||
 హా మహారాజ రామేణ సతతం ప్రియవాదినా |
 విహీనాః సత్యసంధేన కిమర్థం విజహాసి నః || 18 ||
 కైకేయ్యా దుష్టభావాయాః రాఘవేణ వియోజితాః |
 కథం పతిఘ్నా వత్స్వామః సమీపే విధవా వయమ్ || 19 ||
 స హి నాథః సదాఽస్తాకం తవ చ ప్రభురాత్మవాన్ |
 వనం రామో గతః శ్రీమాన్ విహాయ నృపతిశ్రియమ్ || 20 ||
 త్వయా తేన చ వీరేణ వినా వ్యసనమోహితాః |
 కథం వయం నివత్స్వామః కైకేయ్యా చ విదూషితాః || 21 ||
 యయా తు రాజా రామశ్చ లక్ష్మణశ్చ మహాబలః |
 సీతయా సహ సంత్యక్తాః సా కమన్యం న హాస్యతి || 22 ||
 తా బాష్పేణ చ సంవీతాః శోకేన విపులేన చ |
 వ్యవేష్టంత నిరానందా రాఘవస్య వరస్త్రియః || 23 ||
 నిశా చంద్రవిహీనేవ స్త్రీవ భర్తృవివర్జితా |
 పులీ నారాజతాయోధ్యా హీనా రాజ్ఞా మహాత్మనా || 24 ||
 బాష్ప పర్యాకులజనా హాహాభూతకులాంగనా |
 శూన్యచత్వరవేశ్తాంతా న బభ్రూజ యథాపురమ్ || 25 ||
 గతే తు శోకాత్ త్రిదివం నరాభిపే మహీతలస్థాసు నృపాంగనాసు చ |
 నివృత్తచారః సహసా గతో రవిః ప్రవృత్తచారా రాజనీ హ్యుపస్థితా || 26 ||
 ఋతే తు పుత్రాద్ధహనం మహీపతేః నరోచయంతే సుహృదః సమాగతాః |
 ఇతీవ తస్మిన్ శయనే న్యవేశయన్విచింత్య రాజానమచింత్య దర్శనమ్ || 27 ||

వాల్మీకి రామాయణం

అయోధ్యకాండ

66. షట్షి తమః సర్గః - తైలద్రోణ్యధిశయనమ్

గతప్రభా ద్యౌరివ భాస్కరం వినా వ్యపేతనక్షత్రగణేవ శర్వరీ |
పురీ బభాసే రహితా మహాత్మనా న చాస్ర కంఠాకుల మార్గచత్వరా || 28 ||

నరాశ్చ నార్యశ్చ సమేత్య సంఘః
విగర్హమాణా భరతస్య మాతరమ్ |
తదా నగర్యాం నరదేవసంక్షయే
బభూవురార్తా న చ శర్వ లేభిరే || 29 ||

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాండే
షట్షి తమః సర్గః || 66 ||

www.sanatanadharm.com